

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/56/2014
Identifikačné číslo spisu:	5813010131
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5813010131.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. októbra 2014 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Pavla Polku, v trestnej veci obvineného A. O. , pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 4 T 44/2013, o dovolaní obvineného A. O. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1 To 16/2014 z 22. apríla 2014 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. O. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4 T 44/2013 z 12. novembra 2013 bol obvinený A. O., spoločne s Z. J., uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a z prečinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 26. augusta 2012 v čase okolo 01.00 hod. na ceste č. III/5207, asi 100 metrov za značkou znamenajúcou koniec obce Lomná, v smere na obec Krušetnica, zastavili na osobnom motorovom vozidle Škoda Fabia, ev. č. E. XXX I. pri U. D., nar. XX. S. XXXX, trvale bytom Y. XXXX, vystúpili z auta a po krátkej slovnej výmene niektorý z nich otvoril pravé zadné dvere daného vozidla a tlačili U. do vozidla, a to tak, že jeden z nich U. D. chytil ľavú ruku za zápästie a druhý ho tlačil za chrbát, po tom, čo ho natlačili do vozidla, si doň sadli aj oni, chceli od U. D. mobilný telefón, pričom Z. J. U. D. povedal „Daj mi mobil a vytoč S., lebo ťa zarežem mačetou“, na čo U. D. zatelefonoval S. Y., nar. XX. O. XXXX, podal telefón Z. J., ktorý ho, šoférujúc, po krátkom rozhovore podal A. O. a ten ho neskôr vrátil U. D., ktorý následne, po tom, čo vozidlo zastavilo, z neho vystúpil, na čo Z. J. a A. O. ho ešte prenasledovali a Z. J. mu dal aj niekoľko faciek.

Za to bol odsúdený obvinený A. O. podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., s prihliadnutím na ustanovenie § 36 písm. j/ Tr. zák. a § 37 písm. h/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák., na

úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd zaradil obvineného na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolania obvineného A. O., (ale i spoluobvineného Z. J.), Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 1 To 16/2014 z 22. apríla 2014, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 4 T 44/2013 z 12. novembra 2013 a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného A. O. (ale i spoluobvineného Z. J.), uznal za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.) formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 26. augusta 2012 v čase okolo 01.00 hod. na ceste č. III/5207, asi 100 metrov za značkou znamenajúcou koniec obce Lomná, v smere na obec Krušetnica, zastavili na osobnom motorovom vozidle Škoda Fabia, ev. č. E. XXX I. pri U. D., nar. XX. S. XXXX, trvale bytom Y. č. XXXX, vystúpili z auta a po krátkej slovnej výmene niektorý z nich otvoril pravé zadné dvere daného vozidla a tlačili U. D. do vozidla, a to tak, že jeden z nich U. D. chytil ľavú ruku za zápästie a druhý ho tlačil za chrbát, po tom, čo ho natlačili do vozidla, si doň sadli aj oni, chceli od U. D. mobilný telefón, pričom Z. J. U. D. povedal: „Daj mi mobil a vytoč S., lebo ťa zarežem mačetou“, na čo U. D. zatelefonoval S. Y., nar. XX. O. XXXX, podal telefón Z. J., ktorý ho, šoférujúc, po krátkom rozhovore podal A. O., neskôr ho proti jeho vôli odviezli k autobusovej zastávke na konci obce Lomná, kde mu vrátili jeho mobilný telefón. Po tom, čo vozidlo zastavilo, U. D. z neho vystúpil, na čo Z. J. a A. O. ho ešte prenasledovali a Z. J. mu dal aj niekoľko faciek, a odtiaľto sa mu následne podarilo pred nimi ujsť.

Obvinenému A. O. uložil podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 4 roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného A. O. na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 To 16/2014 z 22. apríla 2014, obvinený A. O., prostredníctvom obhájcu, podal dovolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V dovolaní, po konštatovaní rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, obvinený A. O. namieta správnosť právnej kvalifikácie skutku, z ktorého bol uznaný za vinného. Tvrdí, že svojím konaním nenaplnil objektívnu stránku trestného činu vydierania v zmysle § 189 ods. 1 Tr. zák. Cituje časti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, časť výpovede svedka U. D. z 28. septembra 2012, ako i z konfrontácie medzi svedkom U. D. a spoluobvineným Z. J., rovnako z 28. septembra 2012. Po rozbere skutkových okolností dochádza k záveru, že nevidí dôvod, aby bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu, ktorého základné znaky skutkovej podstaty svojím konaním nenaplnil. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu obvinený A. O. ďalej uvádza, že v prípade, ak sa dovolací súd stotožní s jeho tvrdením, že nespáchal zločin vydierania, ale dopustil sa menej závažného skutku, považuje za potrebné prehodnotiť jeho umiestnenie do ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Vzhľadom k skutočnosti, že doposiaľ nebol trestaný a nie je ani osobou násilnej povahy, jeho umiestnenie do ústavu na výkon trestu odňatia slobody by mohlo mať negatívne dôsledky na vývoj jeho osobnosti. Je toho názoru, že v danom prípade by postačovalo na nápravu páchatel'a aj uloženie trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom a ustanovením dohľadu probačného a mediačného úradníka.

Obvinený A. O. navrhuje, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 To 16/2014 zo dňa 22. apríla 2014, ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 4 T 44/2013 zo dňa 12. novembra 2013 a ktorým odvolací súd na základe § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol vo veci o podanom odvolaní obvineného A. O. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, zrušil a vec vrátil súdu na nové konanie a rozhodovanie.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Námestovo v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného A. O., s poukazom na to, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline je správny a zákonný, navrhol, aby

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odsúdeného A. O. podľa § 392 ods. 1 Tr. por. (ide o zrejmú nesprávnosť, pretože obsahu vyjadrenia prokurátora zodpovedá postup dovolacieho súdu podľa § 382 písm. c/ Tr. por. - pozn. dovolacieho súdu) zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré dôvody boli uvedené v dovolaní.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dovolací súd uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať, je, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Po analýze dovolania obvineného A. O. dovolací súd ustálil, že vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerujú proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňuje súdmi ustálený skutkový stav a predkladá dovolaciemu súdu vlastné hodnotenie vykonaných dôkazov a následne predkladá vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skutočnosť, že sudy nižšieho stupňa si neosvojili hodnotenie dôkazov podľa predstáv obvineného, nie je naplnením zákonného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného A. O. to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutky tak, ako sú uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil zjavne aj odvolací súd.

Dovolanie má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti rozhodnutia, ktorý je dôležitou

zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia „odvolacia“ inštancia.

V týchto súvislostiach dovolací súd uzatvára, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutku rozsudku súdu prvého stupňa poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.), spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., z ktorého zločinu bol obvinený A. O. uznaný za vinného.

Obvinený A. O. podmienil prípadný prieskum uloženého druhu a výmery trestu tým, že sa dovolací súd stotožní s jeho tvrdením, že nespáchal zločin vydierania. Dovolací súd sa nestotožnil s tvrdením obvineného A. O., že nespáchal zločin vydierania, a preto nemal dôvod sa zaoberať uloženým trestom odňatia slobody a umiestnením obvineného A. O. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody. V podstate samotná námietka, ktorá sa týkala výroku o treste, by bola hodná prieskumu len v prípade, ak by bol obvinený A. O. úspešný v rámci dovolacieho konania, v konaní pred súdmi nižšieho stupňa.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. O. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.